

Atbildīgais zemkopības ministre Laimdota Straujuma

Datums 16.10.2012.

Autors Zemkopības ministrija

Sagatavotājs, Eiropas Savienības (ES) lietu koordinators

Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tirgus kopējās organizācijas nodaļas vadītāja Dace Freimane
Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tirgus kopējās organizācijas nodaļas vadītājas vietniece Evita Kozlovska
Lauksaimniecības departamenta Lopkopības un ciltsdarba nodaļas vadītāja vietniece Ineta Lavrinoviča
Lauksaimniecības departamenta Augkopības nodaļas vadītāja Kristīne Sirmā
Veterinārā un pārtikas departamenta Pārtikas drošuma un higiēnas nodaļas vecākā referenta Elita Grīga
Veterinārā un pārtikas departamenta Pārtikas drošuma un higiēnas nodaļas vecākā referenta Daina Krastiņa
Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Pārtikas nozares nodaļas vadītāja Ilona Mežiniece
Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta, Eiropas Savienības nodaļas vadītāja vietniece Zane Brasliņa

E-pasta adrese Dace.Freimane@zm.gov.lv; Evita.Kozlovska@zm.gov.lv; Ineta.Lavrinovica@zm.gov.lv; Kristine.Sirma@zm.gov.lv; Elita.Griga@zm.gov.lv; Daina.Krastina@zm.gov.lv; Ilona.Meziniece@zm.gov.lv; Zane.Braslina@zm.gov.lv

Tālruna numurs 67027454, 67027375, 67027528, 67027001, 67027307, 67027305, 67027164, 67027193

Pozīcija Nr. 4

Par Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido tirgu kopīgo organizāciju lauksaimniecības produktiem (Vienotā TKO regula)

un

par Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Padomes regulu Nr.1234/2007 attiecībā uz vienotā maksājuma shēmu un atbalstu vīnogulāju audzētājiem

un

par Grozījumiem Komisijas priekšlikumā COM(2011) 626 final/3 Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju (Regula par vienotu TKO)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a common organisation of the markets in agricultural products (Single CMO Regulation)
and

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Council Regulation (EC) No 1234/2007 as regards the regime of the single payment scheme and support to vine-growers

and
Amendment to the Commission proposal COM(2011) 626 final/3 for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a common organisation of the markets in agricultural products (Single CMO Regulation)

Stadija Pozīcija Nr.4

Atsauces uz ES dokumentiem 15397/11; 15399/11; 15688/11; 15640/11 +ADD 1-8; 16492/11 +ADD 1-14; 05872/12 +ADD 1-15; 05208/12; COM(2012) 535/3 final

1. ES tiesību akta projekta/izskatāmā jautājuma īss apraksts

2011.gada 12.oktobrī Eiropas Komisija (turpmāk – Komisija) nāca klajā ar 7 regulu priekšlikumiem Kopējās lauksaimniecības politikas (turpmāk - KLP) reformai pēc 2013.gada. Divi no minētajiem priekšlikumiem ir:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes regula, ar ko izveido tirgu kopīgo organizāciju lauksaimniecības produktiem (turpmāk – priekšlikums Vienotai TKO Regulai);
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes regula, ar ko groza Padomes regulu Nr.1234/2007 attiecībā uz vienotā maksājuma shēmu un atbalstu vīnogulāju audzētājiem (turpmāk - Regulas priekšlikums attiecībā uz atbalstu vīnogulāju audzētājiem).

Vienotā TKO Regula:

Tirgus kopīgā organizācija (turpmāk – TKO) lauksaimniecības produktiem nodrošina likumisko ietvaru tirgus instrumentiem, kas pašlaik tiek piemēroti attiecībā uz iekšējo tirgu, tirdzniecībā ar trešajām valstīm un konkurences noteikumiem. Priekšlikums Vienotai TKO Regulai paredz vairākas izmaiņas attiecībā uz esošajiem tirgus instrumentiem, lai īstenotu šādus tirgus pārvaldības mērķus:

I „Drošības tīklu” uzlabošana

1) Intervence:

- atcelta cietajiem kviešiem un sorgo;
- izvēles intervence paredzēta arī liellopu un teļu gaļai;
- iepirkums tenderu kārtībā sviestam un vājpiena pulverim, ja tiek pārsniegti Vienotajā TKO regulā noteiktie intervences apjomi.

Tomēr kopumā priekšlikumā Vienotai TKO regulai paredzēti līdzšinējie nosacījumi attiecībā uz iepirkuma procedūru – gan iepirkums par fiksētu cenu, gan iepirkums tendera kārtībā, intervences cenas un kopējies iepirkšanas apjomi ir palikuši nemainīgi.

2) Privātā uzglabāšana:

- papildus paredzēta vājpiena pulverim, sviestam un linšķiedrai;
- tikai fakultatīvais atbalsts (Komisija pieņem lēmumu vadoties pēc tirgus situācijas).

Kopumā saglabāti esošie noteikumi attiecībā uz privāto uzglabāšanu.

3) Izņēmuma pasākumi tirgus traucējuma gadījumos:

- iespēja piemērot izņēmuma pasākumus (būtisku cenu pieauguma vai samazināšanās gadījumā vai citu tirgus traucējumu gadījumos) visiem sektoriem;
- pasākumi attiecībā uz dzīvnieku slimību un patērētāju uzticības zaudēšanas gadījumiem tiks piemēroti liellopu, mājputnu, cūkgaļas, olu, aitas un kazas gaļas un

piena, piena produktu sektoram.

- 4) Rezerves fonds lauksaimniecības sektora krīzēm - paredzēts izmantot tikai kā papildus līdzekļus krīzes situācijās intervences, privātās uzglabāšanas, eksporta kompensāciju un tirgus traucējumu finansēšanai. Rezerves fonda līdzekļi tiks izmantoti iepriekšminētajiem pasākumiem tajos gadījumos, kad tiem paredzētie līdzekļi TKO ietvaros būs izsmelti.

II Ilgtspējīga patēriņa un saiknes ar patērētājiem nodrošināšana

- 1) Programma skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem jeb „Skolas auglis” - palielināts kopējais ES budžets vienam mācību gadam no 90 milj. eiro līdz 150 milj. eiro, kā arī palielināta ES līdzfinansējuma procentuālā daļa produktu iegādes un piegādes izmaksu segšanai dalībvalstīm, kuras atbilst konverģences mērķiem (Latvija) no 75% līdz 90%, pārējām valstīm – no 50% līdz 75%.
Tiek paredzēta iespēja no ES budžeta segt arī papildinošos pasākumus (informēšanas pasākumi par augļu un dārzeņu veselīgo ietekmi uz veselību).
- 2) „Skolas piena” programma - dalībvalstīm jāizstrādā nacionālās vai reģionālās stratēģijas programmas ieviešanai. Attiecībā uz „Skolas piena” programmu Vienotajā TKO Regulā nav norādīta konkrēta atbalsta likme, kā tas bija līdz šim (paredzēts, ka likmi noteiks Komisija ar Īstenošanas aktu).

III Ilgtspējīgas tirgus orientācijas veidošana

- 1) Atbalsta shēmas:
 - atcelts atbalsts par vājpiena un vājpiena pulvera izmantošanu lopbarības vajadzībām un vājpiena pārstrādi kazeīnā un kazeinātā, kā arī atbalsts apiņiem un zīdītārpaiņiem;
 - attiecībā uz ES atbalstu biškopības programmai pēc 2014.gada ir saglabāti esošie noteikumi.
- 2) Cukura ražošanas kvota:
 - tiks atcelta sākot ar 01.10.2015.;
 - saglabāta privātā uzglabāšana, baltā un jēlcukura references cena un obligātā prasība par līguma slēgšanu starp cukurbiešu audzētājiem un cukura ražotājiem.
- 3) Piena ražošanas kvota - vairs nav iekļauti nosacījumi attiecībā uz piena kvotu administrēšanu, taču preambulā un pie pārejas un nobeiguma noteikumiem ir noteikts, ka esošā kārtība tiek piemērota līdz shēmas beigām (t.i., līdz 2015.gada 31.martam).

IV Lauksaimniecības produktu ražotāju kopējās darbības veicināšana un to lomas pārtikas piegādes ķēdē stiprināšana

- 1) Ražotāju organizācijas (RO), apvienības (RA), starpnozaru organizācijas (SO):
 - RO, RA un SO atzišanas iespējas turpmāk ir paredzētas visiem sektoriem;
 - RO sastāv tikai no ražotājiem un to darbības galvenie uzdevumi ir nodrošināt ražošanas plānošanu un pielāgošanu atbilstoši pieprasījumam (īpaši kvalitātes un kvantitātes ziņā), koncentrēt piedāvājumu, optimizēt ražošanas izmaksas un stabilizēt ražotāju cenas, pētīt ilgtspējīgas ražošanas metodes un tirgus norises u.c. RO attiecīgajā tirgū nevar ieņemt dominējošu stāvokli;
 - RA veido RO un tās veic jebkuru no RO darbībām;
 - SO veido pārstāvji, kuri veic saimnieciskas darbības saistībā ar produktu ražošanu, tirdzniecību un/vai pārstrādi. To galvenie darbības nosacījumi ir uzlabot ražošanas un tirgus pārredzamību, palīdzēt labāk koordinēt produktu laišanu tirgū, veikt pētījumus ražošanas racionalizācijai u.c.
 - ražotāju grupu atbalsts tiek pārcelts no TKO (Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds) uz Lauku attīstību (Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai).

- 2) Konkurences noteikumi: attiecībā uz RO un SO tiek noteikts, ka ES vispārējos konkurences noteikumus nepiemēro tādiem šo organizāciju nolīgumiem, lēmumiem un saskaņotām darbībām, kuras saistītas ar lauksaimniecisko produktu ražošanu vai tirdzniecību vai kopīgu glabāšanas telpu lietošanu, vai lauksaimniecisko produktu apstrādi vai pārstrādi, un kuras neparedz pienākumu noteikt vienādas cenas.

Regulas priekšlikums attiecībā uz atbalstu vīnogulāju audzētājiem:

Kopš 2008.gada dalībvalstīm, kurās ir vīnogulāju audzētāji, ir iespēja sniegt atdalīto atbalstu vīnogulāju audzētājiem Vienotā maksājuma shēmas ietvaros, taču dalībvalstīm ir atļauts tikai vienu reizi gadā grozīt piecu gadu atbalsta programmas, kurās ir paredzēts finansējums Vienotā maksājuma ietvaros. Tas rada administratīvo un finanšu slogu, tāpēc priekšlikums paredz šo sistēmu padarīt pilnīgāku.

Regulas priekšlikums attiecībā uz atbalstu vīnogulāju audzētājiem groza Regulas Nr.1234/2007 103o.pantu paredzot, ka dalībvalstīm līdz 2012.gada 1.decembrim ir jāveic izvēle, vai tās, sākot ar 2014.gadu, vēlas sniegt atbalstu vīnogulāju audzētājiem maksājuma tiesību veidā. Ja atbalsts vīnogulāju audzētājiem tiks sniegts maksājuma tiesību veidā, tad:

- šāds atbalsts ir jāparedz piecu gadu atbalsta programmās, ko dalībvalsts iesniedz Komisijai saskaņā ar 103k.pantu;
- izvēlētais atbalsts pilnīgi paliek vienotajā maksājumā un vairs nav pieejams piecu gadu atbalsta programmas ietvaros;
- proporcionāli tiek samazināts atbalsts 103p. līdz 103y.panta pasākumiem.

Regulas priekšlikums par pielāgojumiem TKO regulas priekšlikumā, ņemot vērā Horvātijas pievienošanos:

Horvātijas pievienošanās ES ir paredzēta 2013.gada 1.jūlijā un līdz ar to Eiropas Komisija ir sagatavojusi pielāgojumus priekšlikumā Vienotai TKO regulai, lai nodrošinātu, ka tūlīt pēc pieņemšanas tie pilnībā attiektos uz Horvātiju kā uz jaunu dalībvalsti un ir paredzēti Pievienošanās līgumā.

Priekšlikumā Vienotajai TKO regulai tiek veikti šādi pielāgojumi:

- 1) ar regulu tiek aizsargāti Horvātijas vīnu nosaukumi,
- 2) IV pielikumā norādīts paredzētais ES finansējums atbalsta programmām vīna sektorā (laika posmam no 2014.gada līdz 2020.gadam kopējā atbalsta summa ir 78 983 tūkstoši EUR),
- 3) VI pielikuma I daļas II.I punkta A) un B) apakšpunktos norādītas attiecīgo liellopu gaļas tirdzniecības nosaukumi horvātu valodā,
- 4) VI pielikumā papildinājuma (minēts II daļā) 2., 3., un 4.punktā pievienota informācija par vīnogulāju apstādījumu reģioniem un apakšreģioniem Horvātijā,
- 5) 163.pantā „Pārējas un nobeigumu noteikumi” iekļauta atsauce uz Regulas Nr.1234/2007 noteikumiem, kuri noteiktu laika posmu paliek spēkā arī pēc Vienotās TKO regulas stāšanās spēkā (attiecībā uz cukura un piena kvotām Horvātijai).

Politiska vienošanās ir jau panākta par līgumattiecībām piena un piena produktu nozarē (Vienotās TKO regulas 104. un 105.pants):

Lai stiprinātu piena ražotāju pozīciju pārtikas ķēdē, 2010.gada beigās tika uzsāktas diskusijas pie *Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Padomes*

Regulu (EK) Nr.1234/2007 attiecībā uz līgumattiecībām piena un piena produktu nozarē jeb „piena pakete” (turpmāk – „piena paketes” regulas priekšlikums)¹.

Priekšlikumu mērķis ir uzlabot piena piegādes ķēdes funkcionēšanu kopumā, stiprinot piena ražotāju pozīcijas līgumattiecībās ar piena pārstrādātājiem. Tādējādi priekšlikums paredz horizontālo kooperāciju ražotāju līmenī (RO veidošanās), vertikālo kooperāciju (SO atzīšana, kurā ir visi piegādes ķēdes posmi) un līgumattiecību uzlabošanu, t.sk. līgumslēgšanas sarunas.

Attiecībā uz līgumattiecībām piena un piena produktu nozarē „piena paketes” regulas priekšlikums paredz, ka atzītām piena un piena nozares RO paredzēta īpaša iespēja savu biedru vārdā veikt līgumslēgšanas sarunas ar pārstrādātāju vai savācēju, ja šādās sarunās aptvertais svaigpiena daudzums vienai organizācijai nepārsniedz 3,5% no ES kopējā piena ražošanas apjoma, 33% no savas dalībvalsts piena ražošanas apjoma un 33% no tās dalībvalsts piena ražošanas apjoma, uz kuru pienu paredzēts vest. Šādas līgumslēgšanas sarunas varēs notikt neatkarīgi no tā, vai sarunās vienojas par vienādu cenu attiecībā uz dažu vai attiecībā uz visu RO biedru kopīgo piena daudzumu. Neskatoties uz iepriekš minēto, atsevišķos gadījumos dalībvalsts konkurences iestāde var nolemt neatļaut RO risināt sarunas, ja tas var novest pie konkurences izslēgšanas vai nodarīt nopietnu kaitējumu maziem un vidējiem svaigpiena pārstrādes uzņēmumiem, kas darbojas tās teritorijā.

2011.gada 5.decembrī tika panākta politiskā vienošanās starp Eiropas Parlamentu, Komisiju un Padomi un 2012.gada 28.februārī priekšlikums tika pieņemts ES Vispārējo lietu ministru padomē. Diskusijas par 33% sliksni, iespējams, varētu atsākties tikai pēc 2014.gada, kad Komisijai ir jāsaprot ziņojums par to, kādu ietekmi šis priekšlikums ir atstājis uz piena un piena produktu nozari.

„Piena paketes” regulas sākotnējais priekšlikums ir iestrādāts priekšlikuma Vienotai TKO regulai 104. un 105.pantā. Viss „piena paketes” nosacījumu kopums tiks iestrādāts Vienotās TKO Regulas priekšlikumā Kipras prezidentūras laikā. Diskusijas par šo jautājumu nav plānotas atsākt un **tādējādi šajā pozīcijā šis jautājums nav atrunāts.**

Diskusijas Lisabonizācijas procesa ietvaros par tirdzniecības standartiem (Vienotās TKO regulas 55.-68.pants):

2011.gada sākumā *Lisabonizācijas procesa* ietvaros tika uzsāktas diskusijas par *Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr.1234/2007 attiecībā uz tirdzniecības standartiem* (turpmāk – priekšlikums par tirdzniecības standartiem), lai pielāgotu tirdzniecības standartu nosacījumus Lisabonas līgumam, kā arī tos harmonizētu un vienkāršotu.² Papildus ar šo priekšlikumu par tirdzniecības standartiem tiktu ieviesti divi jauni nosacījumi – vispārējais tirdzniecības standarts un juridiskais pamats obligātai lauksaimnieciskās ražošanas vietas norādīšanai produktu marķējumā visās nozarēs. Taču netika skarti tehniska rakstura jautājumi, piemēram, ziežamo tauku nosaukumi.

Līdzšinējo diskusiju rezultātā dalībvalstis atbalstīja Polijas prezidentūras ierosināto un Dānijas prezidentūras laikā uzturēto priekšlikumu svītrot normu par vispārējo tirdzniecības standartu (Latvija atbalsta šādu priekšlikumu, kas ir saskaņā ar Latvijas pozīciju), kā arī svītrot Komisijai piešķirtās pilnvaras ar deleģētajiem aktiem pieņemt grozījumus attiecībā uz definīcijām un tirdzniecības nosaukumiem. Vienošanās netika panākta divos jautājumos –

¹ 07.01.2011. Pozīcija Nr.1 *Par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas projektu, ar ko groza regulu Nr.1234/2007 attiecībā uz līgumattiecībām piena un piena produktu sektorā*, kas saskaņota gan ar valsts pārvaldes institūcijām, gan arī ar sociālajiem partneriem.

² 17.06.2011. Pozīcija Nr.2 *par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr.1234/2007 attiecībā uz tirdzniecības standartiem*, kas saskaņota gan ar valsts pārvaldes institūcijām, gan arī ar sociālajiem partneriem.

ZMPoz_161012_LS_Nr7 ; Par Eiropas Savienības Lauksaimniecības un zivsaimniecības ministru padomes 2012.gada 22.-23.oktobra sanāksmē izskatāmajiem jautājumiem

attiecībā uz nozaru aptvērumu, kurām būtu jāpiemēro obligātais lauksaimnieciskās ražošanas vietas marķējums, un attiecībā uz specifiskajiem standartiem (t.i., vai Komisijai piešķirt pilnvaras ar deleģētajiem aktiem pieņemt jaunus tirdzniecības standartus pa nozarēm vai produktiem attiecībā uz visiem lauksaimniecības produktiem, vai tikai attiecībā uz konkrētu nozaru vai produktu standartiem). Ārpus Priekšlikuma Vienotai TKO Regulai, sarunas par šiem jautājumiem Kipras prezidentūras laikā nav plānots atsākt. Sarunas par atsevišķiem punktiem iespējams var notikt Priekšlikuma Vienotai TKO Regulai izskatīšanas ietvaros.

2011.gada 6.decembrī notika pirmais dialogs starp Padomi, Komisiju un Parlamentu, bet gala vienošanās par priekšlikumu netika panākta.

Priekšlikums par tirdzniecības standartiem pašreiz ir iestrādāts priekšlikuma Vienotai TKO regulai 55. - 68.pantos. Gan Polijas prezidentūras laikā, gan Dānijas prezidentūras laikā diskusijas par šo jautājumu Priekšlikuma Vienotai TKO Regulai izskatīšanas ietvaros nenotika. Tādējādi šajā pozīcijā tiks atrunāts jautājums tikai par Latvijas nostāju attiecībā uz jaunajiem nosacījumiem – vispārējo tirdzniecības standartu un obligāto lauksaimnieciskās ražošanas vietas norādīšanu produktu marķējumā, kā arī par Latvijas ierosinājumu attiecībā uz ziežamo tauku tirdzniecības standartā noteiktajiem nosaukumiem un esošo piena produktu saraksta papildināšanu.

Priekšlikums Vienotai TKO Regulai dažādos Padomes līmeņos ir skatīts jau kopš 2011.gada novembra, taču nozīmīgs progress diskusijās nav panākts. Dānijas Prezidentūras vadībā tika veikts tehnisks TKO regulas priekšlikuma izvērtējums, lai turpinātu diskusijas un skaidrotu tehniskos un juridiskos jautājumus un identificētu tos politiskos jautājumus, kuri tālāk tiks risināti augstākā līmenī. Dānijas prezidentūra ierosināja izmaiņas atsevišķiem juridiska rakstura jautājumiem saistībā ar Komisijai piešķirtajām īstenošanas vai deleģētajām pilnvarām, piemēram, sākotnējo deleģēto aktu vietā intervences vietu minimālā uzglabāšanas kapacitāte tiks noteikta ar īstenošanas aktiem (Latvija atbalstīja šādu priekšlikumu).

Kipras prezidentūras darba programmā tiek paredzēts turpināt izrunāt tehniskos jautājumus - liemeņu klasifikācija, biškopības programmas, „piena paketes” nosacījumu iekļaušana Vienotās TKO Regulas priekšlikumā, programma skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem jeb „Skolas auglis” un „Skolas piens” programma, kā arī par Eiropas Parlamenta ierosinātajiem grozījumu priekšlikumiem.

Līdzšinējās diskusijas dalībvalstu viedokļi visvairāk atšķiras jautājumos par cukura ražošanas kvotu atcelšanu, references cenu pārskatīšanu, ražotāju organizāciju un starpnozaru asociāciju obligāto atzīšanu, eksporta kompensācijām, pieaugušu liellopu vecumu, privāto uzglabāšanu sviestam un vīnogulāju stādīšanas tiesības. Visi no šiem jautājumiem ir identificēti kā politiski un turpmākās diskusijas un gala lēmuma pieņemšana par tiem notiks politiskajā līmenī. Politisko jautājumu saraksts var tikt papildināts ņemot vērā turpmākās diskusijas.

Balsošanas kārtība. ES tiesību akta izdošanas/jautājuma izskatīšanas juridiskais pamatojums

Līguma par Eiropas Savienības darbību 42.panta 1.punkts un 43.pants.

2. Situācija Latvijā

Latvija līdz šim ir izmantojusi ES TKO ietvaros piedāvātos atbalsta mehānismus, kā, piemēram, eksporta kompensācijas, intervenci, atbalstu augļu un dārzeņu ražotāju grupām u.c.

1. Tirgus intervences pasākumi:

1.1. Iepirkums intervencē - no lauksaimnieka tiek iepirkta produkcija par noteikto intervences cenu, ja tā ir augstāka nekā ES tirgus cena. Pasākumu finansē no Eiropas ZMPoz_161012_LS_Nr7 ; Par Eiropas Savienības Lauksaimniecības un zivsaimniecības ministru padomes 2012.gada 22.-23.oktobra sanāksmē izskatāmajiem jautājumiem

Lauksaimniecības garantiju fonda (turpmāk – ELGF).

- *Piena produktu iepirkums intervencē:*

Latvijas piena produktu ražotāji praktiski neizmanto intervences iepirkuma mehānismu, ko var skaidrot ar mehānisma administrēšanas nosacījumiem (prasība pēc īpaša produkta iepakojuma un marķējuma, un pēc garantijas naudas iemaksas par visu intervencē pārdodamo produktu apjomu līdz brīdim, kamēr administrējošās iestādes pārliecinās par produkta atbilstību nosacījumiem). Latvijā 2005.gadā intervencē tika iepirktas 348 tonnas sviesta un 2006.gadā - 66 tonnas sviesta. Šie daudzumi tika pārdoti 2007.gadā.

- *Labības iepirkums intervencē:*

Graudi intervencē tiek iepirkti laikā no 1.novembra līdz 31.maijam. Latvijā graudi intervencē bija iepirkti 2005./2006.tirdzniecības gadā un attiecīgie intervences krājumi tika pārdoti iekšējā tirgū 2007.gada pavasarī.

Tirgus situācija (zemās cenas, lieli krājumi) ir sekmējusi to, ka 2009./2010.tirdzniecības gadā Latvijā intervencē tika iepirkti mieži. Kopumā Latvijā 2010.gadā intervencē tika iepirktas 22 993 tonnas miežu, kuras tika realizētas ES programmas „Atbalsts vistrūcīgākajām personām” ietvaros.

- *Cūkgaļas, liellopu un teļa gaļas, aitu un kazu gaļas iepirkums intervencē:*

Latvijā līdz šim ne liellopu un teļa gaļas, ne cūkgaļas, ne aitas un kazas gaļas intervence un privātā uzglabāšana netika īstenota.

1.2. Privātās uzglabāšanas atbalsts - pārprodukcijas gadījumā noteikta lauksaimniecības produktu preču partija netiek ielaista tirgū un ELGF ietvaros tiek finansēta šo produktu uzglabāšana.

Latvija līdz šim nav aktīvi izmantojusi šo atbalsta mehānismu, jo Latvijas uzņēmumi neuzskata privātās uzglabāšanas atbalstu par adekvātu risinājumu krīzes situācijās. Ilglaicīgi glabājamiem sieriem privātā uzglabāšana nelielos apmēros (84 tonnas) notikusi tikai 2005./2006. intervences periodā. Taču ņemot vērā KLP „Veselības pārbaudes” rezultātus, privātās uzglabāšanas atbalsts par ilgi glabājamiem sieriem vairs netiek paredzēts.

Viens no iemesliem, kāpēc Latvijas piena produktu ražotāji praktiski neizmanto privātās uzglabāšanas atbalstu, ir tas, ka atbalstu uzņēmums var saņemt tikai pēc privātās uzglabāšanas perioda beigām, kas nozīmē daļu apgrozāmo līdzekļu iesaldēšanu uz laiku. Taču ES mērogā kopumā šis atbalsta mehānisms tiek izmantots, jo ļauj uzņēmumiem cīnīties, piemēram, ar tirgus sezonālās pārprodukcijas ietekmi un citām situācijām, kad tirgus cenas ievērojami pazeminās.

2. Eksporta kompensācijas

Eksporta kompensācijas sekmē ES eksportētāju pozīciju saglabāšanu trešo valstu tirgos, kompensējot cenu atšķirību starp ES un pasaules tirgu. Pasākumu finansē no ELGF.

No 2004.gada 1.maija līdz 2012.gada 1.jūnijam eksporta kompensācijās Latvijā izmaksāti 4,9 milj. LVL, un no tiem 73 % bijušas kompensācijas par piena un piena produktu eksportu.

3. Ražošanu ierobežojošie mehānismi – kvotas, kas nosaka noteiktus ražošanas apjoma ierobežojumus.

- *Piena kvotas:* saskaņā ar KLP „Veselības pārbaudes” rezultātu, piena kvotas tiks atceltas ar 2015.gadu. Latvijas valsts kopējā kvota 2012./2013. kvotas gadam ir 773 398 tonnas (754 784 t. - piegādes kvota un 18 613 t. - tiešās tirdzniecības kvota).

- *Kartupeļu cietes kvotas:* kartupeļu cietes kvotas ir noteiktas līdz 2012.gada 1.jūlijam. Latvijas valsts kopējā kartupeļu cietes kvota ir 5778 tonnas.

- *Cukura ražošanas kvotas:* saskaņā ar cukura nozares reformu, kura tika uzsākta 2006.gadā un veikto cukura rūpniecības restrukturizāciju, Latvijai turpmāk līdz 2015.gadam noteiktā cukura ražošanas kvota ir nulle.

4. Ārējo tirdzniecību regulējošie instrumenti, kas regulē tirdzniecību starp ES un trešajām valstīm.

- *Ārējās tirdzniecības administrēšana:*

Tirdzniecība starp ES dalībvalstīm un trešajām valstīm tiek attiecīgi sekmēta vai ierobežota ar dažādiem instrumentiem kā importa nodokļi, importa licences.

Latvijai kā ES dalībvalstij nav iespēju vienpusēji noteikt ievadmitas apmērus, bet, pamatojoties uz kopējā tirgus principiem, ir jāpiemēro vienotā ievadmita. Tradicionāli augstāku ievadmitu piemēro tiem produktiem, kurus uzskata par jutīgiem, t.i. ES izcelsmes ražotāji dažādu faktoru ietekmē nav tik konkurētspējīgi, ja salīdzina ar trešo valstu ražotājiem, bet sektors ir nozīmīgs ES ekonomikā.

Arī Latvijai ir izdevīgi, ka ES nosaka augstas ievadmitas tiem produktiem, kuri būtu uzskatāmi par jutīgiem kā ES, tā Latvijā un kalpo kā aizsargmehānisms ES, t.sk. Latvijas ražotājiem.

Tomēr atsevišķos gadījumos kopējie muitas nodokļi ir uzskatāms arī kā traucēklis. Tā, piemēram, Latvijā, kurā nav cukura ražošanas industrija, bet cukurs tiek visnotaļ plaši izmantots pārstrādes produktos, būtu izdevīgi ievest kā lētāku izejvielu no trešajām valstīm. Tomēr, pamatojoties uz ES kopējo nostāju cukurbiešu ražotāju jautājumā, cukura industrija ES tiek sargāta, nosakot samērā augstu ievadmitu vai ieviešot citus importu ierobežojošus pasākumus kā kvotas.

Nozīmīgs instruments sevišķi jutīgu produktu tirdzniecības kontrolei ir importa licences, kas daudz stingrāk kontrolē pārrobežu plūsmas tirdzniecībā ar šiem produktiem. Importa licences nepieciešamas piena produktiem, graudiem, rīsiem, vīnam. Licence ir obligāta, ja imports tiek veikts labvēlības režīmā kā imports kvotas ietvaros.

5. Citi TKO atbalsta pasākumi (t.sk. atbalsts ražotājiem):

- *„Skolas piena” programma:*

Latvijā darbojas ES „Skolas piena” programma un atbalsts programmas ietvaros tiek piešķirts par I kategorijas (piemēram, pasterizēts piens, pasterizēts piens ar šokolādi vai augļiem, kefīrs, dzeramais jogurts utt.) produktiem. Latvijā populārākais produkts (ap 99%) programmas ietvaros ir termiski apstrādāts jeb pasterizēts piens. Līdz 2008.gadam (2009. un 2010.gadā valsts atbalsts programmai nav piešķirts nacionālā budžeta apsvērumu dēļ) un no 2011.gada 1.februāra Latvija piešķir programmai arī valsts līdzfinansējumu.

2011./2012.gadā iesaistījās 555 izglītības iestādes, kurām kopumā tika piegādātas 1 869 tonnas piena. Atbalsts tika izmaksāts 692,6 tūkst. LVL kopējā apmērā, no tā 494,2 tūkst. LVL valsts līdzfinansējums.

- *Programma skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem:*

Sākot ar 2009./2010.mācību gadu dalībvalstis var ieviest Komisijas programmu skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, kuras mērķis ir palielināt šo produktu patēriņu skolēnu vidū un samazināt liekā svara problēmas. ES līdzfinansē produktu iegādes, piegādes, izdalīšanas,

informēšanas (PR) pasākumus, kā arī izvērtēšanas izmaksas. Komisija ir noteikusi Latvijas aploksni 316 tūkst. LVL apmērā šo izmaksu līdzfinansēšanai.

2010./2011.gadā programmā piedalījās 537 vispārējās izglītības iestādes, kurām kopumā tika piegādātas 2,4 milj. augļu un dārzeņu porcijas (72% ābolu, 24% burkānu un 4% citu produktu). 2011./2012.gadā programmā piedalījās jau 712 vispārējās izglītības iestādes un skolēniem piegādāto bezmaksas porciju skaits pieauga jau līdz 6,9 milj.

- *Atbalsts augļu un dārzeņu ražotāju grupām:*

Augļu un dārzeņu kooperatīvi, kuri atbilst noteiktiem kritērijiem, var tikt atzīti par ražotāju organizācijām. Taču tiem, kuri šos kritērijus izpildīt nevar, ir iespēja saņemt ražotāju grupas atzīšanu, lai pārejas perioda laikā, kas nav garāks par 5 gadiem, sasniegtu ražotāju organizācijas atzīšanas kritērijus. Šī pārejas perioda laikā, ražotāju grupas var saņemt atbalstu investīciju veikšanai un administratīvo izmaksu segšanai.

2011.gadā biedru intereses pārstāvēja 3 ražotāju grupas, kurām izmaksātais atbalsts 2008. - 2011.gadam ir 4,8 milj. LVL. 2012.gada sākumā ražotāju grupu atzīšanu saņēma vēl divas ražotāju grupas, tādejādi šajā atbalsta shēmā jau ir iesaistīti vairāk nekā 38 profesionālie augļu un dārzeņu ražotāji.

- *Programma vistrūcīgāko personu apgādei ar pārtikas produktiem:*

Komisija katru gadu pieņem plānu programmas īstenošanai, lai nodrošinātu ES vistrūcīgākās personas ar pārtiku. Programma 100% apmērā tiek finansēta no ELGF, bet tā kā no ELGF līdzekļiem netiek segts pievienotās vērtības nodoklis, tas jāsedz no nacionālā budžeta. Produkti tiek piegādāti no intervences krājumiem. Tomēr, ja intervences krājumos nav pieejami attiecīgie produkti, tie tiek mobilizēti ES tirgū, ja vien šie produkti pieder pie tās pašas produktu grupas.

Latvija šajā programmā piedalās no 2006.gada. Zemkopības ministrija katru gadu ar pārtikas palīdzību Latvijā nodrošina aizvien lielāku trūcīgo personu skaitu.

Vistrūcīgāko personu skaits, kas ir saņēmušas pārtikas produktu komplektus:

2008.gads	2009.gads	2010.gads	2011.gads	2012.gads
39 315	44 083	126 167	138 762	158 482

Latvijai 2011.gada programmas īstenošanai Komisija ir piešķirusi 50 663 tonnas graudu un 730 tonnu vājpiena pulvera 6 723 467 EUR (4 725 280 LVL) vērtībā. Pievienotās vērtības nodokļa segšanai no nacionālā budžeta tika paredzēts 992 309 LVL.

Programmas ietvaros vienai personai 2012.gadā pienākas ne vairāk kā 6 pārtikas produktu komplekti ar šādu saturu: 1 kg makaroni, 0,4 kg pilnpiena pulveris, 0,14 kg auzu pārslu biežputra ar ogām vai augļiem, 0,4 kg pankūku miltus, 0,2 kg kartupeļu biežputru, 0,3 kg griķus, 0,5 kg mannu, 1 kg kviešu miltus (augstākā labuma), 0,25 kg sautētu cūkgaļu.

- *Biškopības programma:*

Latvija biškopības programmas apgūvē piedalās kopš 2004.gada un katru gadu programma tiek pilnīgi un veiksmīgi izmantota. Programma tiek izstrādāta trīs gadu periodam - 1.periods: 2005.-2007.gads (*realizēts*); 2.periods: 2008.-2010.gads (*realizēts*); 3.periods: 2011.-2013.gads (*ieviesta un pašreiz darbojas*).

Nacionālās programmas tiek sastādītas, lai uzlabotu medus ražošanu un tirdzniecību dalībvalstīs. Programmas realizēšanai tiek piešķirts 50% ES līdzfinansējums un 50% dalībvalstu līdzfinansējums. Kopējais finansējums programmas ieviešanai 2011.-2013.gadam - 569 676 LVL, t.sk. ES 284 838 LVL (50% - no ELGF) un Latvija 284 838 LVL (50% - triju gadu periodam). Viena gada attiecīgā izdevumu summa ir 189 892 LVL, t.sk., 94 946 LVL – 50% ES līdzfinansējums un 94 946 LVL – 50% Latvijas finansējums.

Latvijas biškopības programmai ir pozitīva ietekme uz biškopības nozari, raugoties

gan no valsts, gan no biškopju viedokļa, jo pašreiz Latvijā nav ne ES, ne valsts tiešais atbalsts biškopjiem. Latvijas biškopības programma ir vienīgais instruments, kas attiecas uz šo nozari, kurš sniedz reālu atbalstu nozarē strādājošajiem ražotājiem un nozarei kopumā.

- *Atbalsts vīnogulāju audzētājiem:*

Latvijā vīnogulāju audzētājiem nav iespējas saņemt atbalstu piecu gadu atbalsta programmas vai Vienotā maksājuma ietvaros, jo Latvija nav to ES dalībvalstu starpā, kuras ir tiesīgas saņemt šo atbalstu.

Ietekme uz budžetu

Ietekmi uz budžetu pašreizējā stadijā nav iespējams noteikt. Ietekme uz budžetu būs atkarīga no diskusijām un vienošanās par TKO tirgus instrumentiem (piemēram, ES līdzfinansējuma procentuālās daļas produktu iegādes un piegādes izmaksu segšanai palielināšana „Skolas augļa” programmai) pēc 2013.gada.

3. Latvijas Republikas pozīcija

Pozīcija Nr.4 izstrādāta gatavojoties turpmākajām diskusijām un ar to tiek atcelta pozīcija Nr.2. Tajā atspoguļoti precizējumi Latvijas nostājā pēc līdzšinējo diskusiju raundu noslēgšanās, ņemot vērā Komisijas papildus sniegto informāciju par priekšlikumu Vienotai TKO Regulai, kā arī Prezidentūras, Eiropas Parlamenta un dalībvalstu priekšlikumus un paustos viedokļus.

Latvija novērtē Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido tirgu kopīgo organizāciju lauksaimniecības produktiem un tā laiīgu publiskošanu, bet vienlaicīgi atzīmē, ka Latvijai būtiskākais jautājums KLP 2020 reformas likumdošanas priekšlikumu kontekstā ir taisnīgu un godīgu tiešo maksājumu noteikšana visām dalībvalstīm.

Latvija piekrīt Komisijas izvirzītajiem mērķiem, ka ir nepieciešams nodrošināt ilgtspējīgu patēriņu un saikni ar patērētājiem, veidot ilgtspējīgu tirgus orientāciju un stiprināt lauksaimniecības produktu ražotāju kopējo darbību un to lomu pārtikas piegādes ķēdē. Tādējādi Latvija atzinīgi skatās uz priekšlikumu Vienotai TKO regulai, kuras mērķis ir palielināt ES lauksaimniecības sektora konkurētspēju un sekmēt lauksaimniecības produkcijas noietu ES iekšējā tirgū un ārējā tirgū, **it īpaši Latvija ir apmierināta, ka tiek palielināts „Skolas augļa” programmas kopējais budžets, paredzēts saglabāt eksporta kompensācijas arī pēc 2013.gada, kā arī tiek likvidēta sviesta obligātā privātā uzglabāšana.**

Bez tam Latvija uzskata, ka tirgus instrumentiem (t.sk. „drošības tīkli”) ir jābūt efektīviem un ātri reaģēt spējīgiem līdzekļiem ārkārtas stāvokļa novēršanai un tirgus svārstību radītā šoka absorbcijai un amortizācijai. Papildus vēlamies atzīmēt, ka diskusijās par nākotnes TKO ir jāņem vērā Kopienas tirgus pieejamība, kas izrietēs no Pasaules Tirdzniecības organizācijas (turpmāk – PTO) lauksaimniecības reformu sarunu vienošanās (piemēram, samazināti importa nodokļi un citi tirgus aizsardzības pasākumi).

Latvija ir ieinteresēta pēc iespējas plašākā KLP vienkāršošanā, tādējādi samazinot administratīvo slogu gan dalībvalstīm, gan atbalsta pretendentiem.

I Latvijai būtiskie jautājumi

- Cukura ražošanas kvotas:

Maksimālā pozīcija:

Latvija piekrīt, ka cukura ražošanas kvotas jāatceļ sākot ar 2015.gada 1.oktobri un neatbalsta

šī datuma pārceļšanu uz vēlāku laiku. Latvija nevar akceptēt iespēju, ka cukura kvotas tiktu saglabātas vēl visu nākošo plānošanas periodu. Turklāt Latvijai ir būtiski, lai netiktu ieviesti noteikumi, kuri ierobežo Latvijas iespējas ražot cukuru.

Minimālā pozīcija:

Latvija ir gatava piekāpties vai būt elastīga attiecībā uz piedāvātajiem risinājumiem jautājumā par cukura ražošanas kvotas sistēmas pagarināšanu, ja Komisija vienlaikus piedāvā tādu risinājumu tiešajiem maksājumiem un lauku attīstības politikai, kas būtu cik vien iespējams tuvu Latvijas maksimālajai pozīcijai, kas pausta pozīcija Nr. 3 par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido noteikumus tiešo maksājumu shēmām lauksaimniekiem saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un pozīcijā Nr.3 par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA).

Latvija norāda, ka pēdējos divus tirdzniecības gadus ES iekšējā tirgū valda izteikts cukura deficīts, kas ir veicinājis baltā cukura cenas būtisku pieaugumu. Šajos gados Komisija ir īstenojusi vairākus tirgus pasākumus (*cukura importa tenderi, ārpuskvotas cukura ielaišana tirgū, izņēmuma importa tarifu kvota ar 0 ievadumtas nodokli*), lai mēģinātu nodrošināt tirgus līdzsvaru un mazinātu cukura deficītu. Diemžēl šie pasākumi nav snieguši vēlamo pozitīvo rezultātu, par ko liecina pasākumu regulāra atkārtošāns. Tirgū pastāvošās būtiskās problēmas un Komisijas regulārie mēģinājumi situāciju uzlabot, liecina par nepieciešamību pēc iespējas ātrāk likvidēt esošo cukura ražošanas kvotu sistēmu.

Pamatojums cukura kvotu atcelšanai jau no 2015.gada būtu šāds:

- Komisijas dati - atceļot kvotu, pieaugs cukurbiešu platības (par 12,7%, ja kvota atcelta no 2015./2016.gada) un samazināsies ES cukura cenas (cenas samazināsies zem pašreizējās references cenas, kas šobrīd ir 404 EUR/t). Pašreiz baltā cukura cenas ES ir 716 EUR/t.
- Nozare kļūs efektīvāka un uz tirgu orientētāka. Pašreizējās ražošanas kvotas kavē jaunu audzētāju iekļaušanos sistēmā.
- Tiks mazināta sektora atkarība no importa (pašreiz ES noteiktās ražošanas kvotas atļauj saražot un nodrošināt ES tirgu par 85%, pārējais apjoms ik gadu ES ir jāimportē no trešajām valstīm).
- Tiks vienkāršota administrējošā sistēma, jo zudīs nepieciešamība pēc sistēmas administrēšanas un regulāras tirgus pasākumu piemērošanas (pēdējos 2 gados, lai mazinātu cukura deficītu un nodrošinātu tirgus līdzsvaru, tika īstenoti vairāki tirgus pasākumi, piem., cukura importa konkursi, ārpuskvotas cukura ielaišana tirgū u.c.).

- Tirdzniecības standarti:

Komisijas priekšlikums paredz ieviest jaunus nosacījumus - vispārēju tirdzniecības standartu, kas attieksies uz visiem lauksaimniecības produktiem, kuriem nav izstrādāti specifiskie nozaru standarti un juridisko pamatu obligātai lauksaimnieciskās ražošanas vietas norādīšanai produktu marķējumā visās nozarēs.

Latvija neatbalsta vispārējā tirdzniecības standarta ieviešanu, jo tas ir pārāk vispārināts, kā dēļ ir neskaidra tā nepieciešamība un pielietošana, kā arī tiek paplašināta tirdzniecības standartu darbības joma, kas neatbilst paredzētajam standartu vienkāršošanas principam un administratīvā sloga samazināšanas idejai. Rezultātā palielinātos gan izmaksas, gan administratīvais slogs kā ražotājiem tā arī kontrolējošām institūcijām. Ir bažas, ka šāds vispārējais standarts varētu negatīvi ietekmēt arī tirdzniecību ar trešajām valstīm, jo priekšlikumā ir noteikta vienlīdzība starp vispārējo standartu un diviem dažādiem

starptautiskiem standartiem, bet nav skaidri norādīta šo standartu saistība un piemērošana. **Latvija uzskata**, ka specifisko nozaru vai produktu tirdzniecības standartu saglabāšana (t.i. nepaplašinot standartiem pakļauto produktu sarakstu) būtu pietiekams risinājums.

Latvija uzskata, ka prasību par obligātu izcelsmes marķējumu varētu noteikt tikai neapstrādātiem produktiem. Latvija neatbalsta pašreiz spēkā esošo Komisijas pilnvaru paplašināšanu attiecībā uz lauksaimnieciskās ražošanas vietas norādēm, kas attiektos uz visām nozarēm vai produktiem, kā tas ir paredzēts Komisijas priekšlikumā un uzskata, ka jā saglabā esošais aptvērums, t.i., prasību par obligāto izcelsmes marķējumu piemērot tikai tiem produktiem, kuriem tas jau ir noteikts spēkā esošajā regulējumā (*status quo*) (izņēmums varētu būt piens).

Diskusiju gadījumā Latvija var būt elastīga un atbalstīt Komisijas pilnvaru paplašināšanu, tomēr Latvija norāda, ka tādā gadījumā jānosaka konkrēts to produktu saraksts, kuriem tiks piemērota šī prasība, nevis to attiecina uz pilnīgi visiem produktiem. Turklāt Latvija norāda, ka jāizvairās no dubultās likumdošanas attiecībā uz izcelsmes marķējumu saistībā ar Regulu par informācijas sniegšanu patērētājiem.

Papildus Latvija ierosina pārskatīt ziežamo tauku tirdzniecības standartus, jo ir jāievēro konsekvence attiecībā uz ziežamo tauku tirdzniecības nosaukuma „sviests” lietošanu, nosakot, ka produktiem ar piena tauku saturu, kas lielāks par 41%, bet mazāks par 80% ir jālieto tirdzniecības nosaukums „sviests, kas satur X% piena tauku” līdzīgi kā tas ir attiecībā uz produktiem, kuriem piena tauku saturs ir no 60% - 62% un no 39 – 41% (*šeit tirdzniecības nosaukumā ir iekļauts apzīmējums „sviests”*), un nevis „piena tauku pasta X%” (*dairy spread X%*).

Šobrīd spēkā esošie nosacījumi:

<i>Piena tauku saturs</i>	<i>Tirdzniecības nosaukums</i>
80% - 90%	Sviests
62% - 80%	Piena tauku pasta X%
60% - 62%	Sviests , kas satur $\frac{3}{4}$ tauku
41% - 60%	Piena tauku pasta X%
39% - 41%	Sviests , kas satur pusi tauku
<39%	Piena tauku pasta X%

Latvijas priekšlikums:

Sviests, kas satur X% piena tauku

Bez tam **Latvija ierosina papildināt esošo piena produktu sarakstu** ar šādiem Latvijā populāriem produktiem: biezpiens (*curd*), skābais krējums (*sour cream*), rjaženka un rūgušpiens.

II Latvijas ierosinājumi, vienkāršošana un citi jautājumi

- Piena ražošanas kvotas:

Latvija ir apmierināta ar ieceri turpināt uzsākto piena nozares reformu un 2008.gada KLP „Veselības pārbaudes” ietvaros pieņemtos lēmumus par piena kvotas sistēmas izbeigšanu 2015.gadā, nodrošinot pakāpenisku piena nozares pielāgošanos jeb t.s. „mīksto nosēšanos”, t.sk., turpinot ikgadēju piena kvotas palielināšanu visām ES dalībvalstīm līdz piena kvotu sistēmas izbeigšanai.

- Pieaugušu liellopu definīcija:

Latvija atbalsta, ka „pieaugušu liellopu” definīcijā tiek svītrots dzīvsvara kritērijs (300 kg un vairāk), kuru Latvijai ir problemātiski nodrošināt, ņemot vērā lielo piena ražošanas ietekmi liellopu gaļas ražošanas sektorā un atbalsta pāreju tikai uz vecuma kritēriju.

Tomēr vienlaikus Latvija atbalsta ierosinājumu atteikties no „pieaugušu liellopu” definīcijas (II pielikuma IV daļas 2.punkts) un arī visām no tās izrietošajām atsaucēm regulas projektā un tā vietā ieviest definīciju terminam „liellops”, proti, „liellopi” ir liellopi vecumā no 8 mēnešiem vai vairāk („*bovines*” means *bovines aged 8 months or more*). Tādējādi dalībvalstīm tiktu sniegta pietiekoša elastība attiecībā uz to, no kādā vecumā uzsākt liellopu liemeņu klasifikāciju. Savukārt, ja no definīcijas netiek svītrots vārds “pieaudzis”, **Latvija uzskata**, ka pieaugušu liellopu definīcijai jāpiemēro **12 mēnešu** kritērijs.

• Patēriņa veicinošas atbalsta programmas („Skolas piena” un „Skolas augļa” programmas):

Latvija norāda, ka ir nepieciešams pārskatīt pašreizējos „Skolas piena” programmas darbības principus, jo programmas efektivitāte un popularitāte šodien ir atkarīga tikai no dalībvalsts piešķirtā līdzfinansējuma un īstenotajiem publicitātes pasākumiem. „Skolas piena” shēmai ir jāmaina primārie mērķi no patēriņa veicināšanas, tirgus atbalstīšanas un kontroles pasākumiem uz veselīga uztura veicināšanu, kā tas ir darīts „Skolas augļa” programmā, ņemot vērā, ka sabiedrības veselības un bērnu aptaukošanās problēma kļūst arvien nopietnāka.

Latvija ierosina papildus stratēģijai paredzēt arī **programmas ieviešanas izvērtējumu un publicitātes pasākumus, kam ir paredzēts arī ES finansējums**, kā tas ir Skolas augļa programmā.

• Ražotāju organizāciju un starpnozaru organizāciju atzīšana

Latvija var atbalstīt RO un SO atzīšanu atstāt dalībvalstu ziņā attiecībā uz tiem sektoriem, kuriem šāda prasība līdz šim nav pastāvējusi. Augļu / dārzeņu un piena sektorā šāda prasība par RO un SO obligāto atzīšanu jau ir spēkā jau šobrīd.

Regulas priekšlikums attiecībā uz atbalstu vīnogulāju audzētājiem:

Latvija piekrīt priekšlikumam, kas nosaka izmaiņas atbalsta sistēmā vīnogulāju audzētājiem, paredzot Vienotā maksājuma ietvaros konkrētu atbalsta summu šiem audzētājiem.

Regulas priekšlikums par pielāgojumiem Vienotās TKO regulas priekšlikumā, ņemot vērā Horvātijas pievienošanos:

Latvija atbalsta priekšlikumu Vienotās TKO regulas pielāgojumiem, ņemot vērā Horvātijas pievienošanos.

Īpašas Latvijas Republikas intereses

Latvija piekrīt, ka cukura ražošanas kvotas jāatceļ sākot ar 2015.gada 1.oktobri un neatbalsta šī datuma pārcelšanu uz vēlāku laiku. Turklāt Latvijai ir būtiski, lai netiktu ieviesti noteikumi, kuri ierobežo Latvijas iespējas ražot cukuru.

4. Citu ES dalībvalstu viedokļi

5. ES institūciju viedokļi

6. Saskaņošana

Saskaņots ar Ārlietu ministriju, Ekonomikas ministriju, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un Finanšu ministriju.

Atšķirīgie viedokļi:

-
7. Saskaņošana ar Saeimas Eiropas lietu komisiju
Plānota 19.10.2012.
8. Konsultācijas ar biedrībām un nodibinājumiem, pašvaldību un sociālo partneru organizācijām
Saskaņots ar starpinstitūciju darba grupu „Vienotās tirgus kopējās organizācijas jautājumi”, kurā iekļauti pārstāvji no Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes, Zemnieku Saeimas, Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas, Latvijas pārtikas uzņēmumu federācijas, Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūta, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra, Latvijas Biškopības biedrības, Latvijas Augļkopības asociācijas, Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības „Kurzemes dārzi”, Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības „VTT-Dārzi”, biedrības „Latvijas dārznieks”, kooperatīvās sabiedrības „Mūsmāju dārzeni”, kooperatīvās sabiedrības „Baltijas dārzeni”, Latvijas piensaimnieku centrālo savienības, Latvijas gaļas liellopu audzētāju asociācijas. Papildus saskaņots ar Latvijas Vīnkopju un vīndaru biedrību.

Zemkopības ministre

L.Straujuma